

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-1-35
Karar Sayısı : **17-23/365-158**
Karar Tarihi : 19.07.2017

(Devralma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Zeynep ŞENGÖREN ÖZCAN, Zekeriya TURAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Deere & Company
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Esra UÇTU,
Av. Anıl ACAR, Av. Hakan DEMİRKAN
Yıldız Mah. Çitlenbik Sok. No:12 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Wirtgen Group Holding GmbH'ye ait belirli şirketlerin hisselerinin ve Wirtgen Group Holding GmbH'ye ait malvarlıklarının Deere & Company tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.06.2017 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 13.07.2017 tarih ve 2017-1-35/Öİ sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Bildirim kapsamında; Wirtgen Group Holding GmbH'nin (WIRTGEN HOLDING) belirli şirketlerinin hisselerinin ve malvarlıklarının Deere & Company (DEERE) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) İşlemin temelini, taraflar arasında 31.05.2017 tarihinde imzalanan Hisse ve Malvarlığı Alım Satım Sözleşmesi (Sözleşme) oluşturmaktadır. Bu Sözleşme ile DEERE, WIRTGEN HOLDING'in tek hissedarı konumunda olan nihaî ana şirketi olan Wirtgen Group GmbH'ye (WIRTGEN GROUP) ait 30 adet ekonomik birim ve iştirakler ile birlikte WIRTGEN HOLDING'e ait belirli malvarlıklarını devralacaktır. Sözleşme'nin ekinde yer alan bahse konu devre konu şirketlerin unvanları; (.....) şeklindedir.
- (6) Ayrıca işleme ilişkin ülkemiz dışında Avrupa Komisyonu, Çin Halk Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı/Federal Ticaret Komisyonuna da bildirim yapıldığı ve söz konusu rekabet otoritelerinden hâlihazırda izin kararı alındığı Bildirim Formunda ifade edilmiştir.
- (7) Bildirimi yapılan işlem sonucunda yukarıda sayılan WIRTGEN HOLDING'e ait iştiraklerin kontrolü WIRTGEN GROUP'tan DEERE'e geçecek ve bu şirketlerin kontrol yapısında kalıcı olarak değişiklik meydana gelecektir. Bu çerçevede işlem, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralmadır. Ayrıca, tarafların cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aşması nedeniyle işlemin Kurulumuzun iznine tabi olduğu anlaşılmıştır.

- (8) Devralan şirket olan DEERE, Türkiye'deki faaliyetlerini John Deere Makinaları Ltd. Şti. (DEERE TÜRKİYE) aracılığıyla dizel motorlar ve tarım ekipmanının pazarlanması ve dağıtım alanlarında gösterirken, WIRTGEN HOLDING bünyesinde bulundurduğu, Wirtgen GmbH, Joseph Voge AG, Hamm AG, Kleemann GmbH, Benninghoven GmbH & Co. KG, Wirtgen Ankara Makine Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Wirtgen Ankara Makine İstanbul Deri ve Endüstri Serbest Bölge Şubesi aracılığıyla sıkıştırıcılar, geri dönüşüm makineleri, silindirler, asfalt plentleri, paletli sericiler, yol sericileri, soğuk kazıma makineleri, taşınabilir kırıcılar ve taşınabilir ayrıştırma makineleri alanlarında faaliyet göstermektedir. Aşağıda işleme ilişkin etkilenen pazarlar ile bu pazarların satış değeri ve satış miktarı üzerinden paylarına yer verilmiştir:

Tablo 1: Etkilenen Pazarlar ve Pazar Payları (Satış Değeri Üzerinden)

Etkilenen Pazar	(Yatay/ Dikey)	Dünya Pazar Payı (2016, %)		Türkiye Pazar Payı (2016, %)	
		DEERE	WIRTGEN	DEERE	WIRTGEN
Dizel Motorlar	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Sıkıştırıcılar	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Asfalt makineleri	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kırıcılar	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ayrıştırma makineleri	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 2: Etkilenen Pazarlar ve Pazar Payları (Satış Miktarı)

Etkilenen Pazar	(Yatay/ Dikey)	Dünya Pazar Payı (2016, %)		Türkiye Pazar Payı (2016, %)	
		DEERE	WIRTGEN	DEERE	WIRTGEN
Dizel Motorlar	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Sıkıştırıcılar	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Asfalt makineleri	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kırıcılar	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ayrıştırma makineleri	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (9) Devralma işleminin taraflarının faaliyetleri ve etkilenen pazarlar incelendiğinde; DEERE tarafından üretilen ve satılan dizel motorlar, teknik olarak, yapı ve madencilik ekipmanında kullanılabilen, bu da DEERE'in dizel motorları ile WIRTGEN GROUP'un ürettiği yapı ve madencilik ekipmanı, arasında birtakım potansiyel dikey ilişkilere neden olmaktadır. Bununla birlikte WIRTGEN GROUP, Türkiye'de veya dünya genelinde DEERE'dan dizel motor satın almadığı gibi, DEERE'in ürünlerinde kullanılabilecek parçaları da üretmemektedir.
- (10) Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 12. paragrafında, yatay olmayan birleşmelerin, genel olarak yatay birleşmelere kıyasla, hakim durum yaratmak ve mevcut bir hakim durumu güçlendirmek suretiyle rekabeti önemli ölçüde azaltma ihtimalinin daha düşük olduğu belirtilmekte ve devamında bu tür birleşmelerin çifte tekeli fiyatlamasının ortadan kalkması ve işlem maliyetlerinin azalması gibi etkinlikler doğurabileceği ifade edilmektedir. Kılavuz'un 25. paragrafında ise yatay olmayan birleşme işlemleri sonucunda ortaya çıkan birleşik teşebbüs, birleşme sonrasında söz konusu ilgili pazarlardan en az birisinde hâkim durumda olmadıkça birleşme işleminin rekabeti olumsuz şekilde etkilemeyeceği kabul edilmiştir. Ayrıca Kılavuz'un 27. paragrafında "...birleşik teşebbüsün her bir pazardaki pazar payının %25'in altında olması halinde, yatay olmayan birleşmelerin rekabet bakımından olumsuz etkilerinin, incelemenin derinleştirilmesini ve birleşmenin yasaklanmasını gerektirecek düzeyde olmadığı varsayılabilir." ifadesi yer almaktadır. Tablo 1 ve 2'de görüldüğü üzere 2016'da DEERE'in, dizel motorların satışı pazarında hem değer hem de satış miktarı bakımından dünyadaki pazar payı %(.....), Türkiye'deki pazar payı ise %(.....) seviyesindedir. Yine sıkıştırıcılar ve taşınabilir ile sabit kırıcıların dahil olduğu toplam kırıcılar pazarında WIRTGEN GROUP'un satış değeri ve satış miktarı üzerinden hesaplanan 2016 yılı Türkiye ve dünya pazar payı %(.....)'in altındadır. Bu açıdan bahse konu makineler ve dizel motorlar açısından devralma

sonrası hâkim durum yaratılması veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması söz konusu değildir.

- (11) Diğer taraftan yol yapım ve diğer yüzey işleme ekipmanı (asfalt makineleri) ve ayrıştırma makineleri açısından 2016 yılında WIRTGEN GROUP'un satış değeri olarak Türkiye'de elde ettiği pazar payları sırasıyla yaklaşık %(.....) ve %(.....), dünyada elde ettiği pazar payları ise %(.....) ve %(.....)'tür. Bu nedenle söz konusu pazarlar bakımından işlemin etkilerinin daha detaylı incelenmesi gereklidir.
- (12) Kılavuz'da ifade edildiği üzere, dikey birleşmelerin ortaya çıkarabileceği muhtemel rekabet karşıtı sonuç, birleşme nedeniyle mevcut ve potansiyel rakiplerin tedarik kaynaklarına ya da pazarlara erişiminin engellenmesi ve bu yolla söz konusu rakiplerin rekabet edebilme imkânı ya da güdüsünün azaltılması, bir başka deyişle "*pazar kapama*"dır. Pazar kapama, girdi kısıtlaması veya müşteri kısıtlaması şeklinde gerçekleşebilmektedir. Girdi kısıtlaması; birleşme sonrasında birleşik teşebbüsün, alt pazardaki rakiplerin ihtiyacı olan önemli girdilere erişimini kısıtlaması ve bu yolla rakiplerin maliyetlerini artırması olarak ifade edilebilir. Müşteri kısıtlaması ise; birleşme sonrasında birleşik teşebbüsün, üst pazardaki rakiplerin yeterli müşteri tabanına erişimini kısıtlaması anlamına gelmektedir. Bu noktada Kılavuz'da girdi ve müşteri kısıtlamasında, öncelikle teşebbüsün bu kısıtlamaya gidebilecek imkânı olup olmadığı; girdinin veya müşterilerin pazardaki faaliyetler bakımından önemi, teşebbüsün pazar gücü, alternatif temin veya tedarik kaynaklarının varlığı çerçevesinde değerlendirilebileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte bu imkânın varlığının, işlem sonrasında rekabeti sınırlayıcı etkilerin ortaya çıkacağı kabul edilmesinde tek başına yeterli olmadığı, bu imkânın yanında teşebbüslerin bu kısıtlamaya gitme güdülerinin de ortaya konması gerektiği ifade edilmiştir.
- (13) DEERE'nin dizel motorlar pazarında Türkiye'de %(.....) ve dünyada %(.....) gibi çok küçük bir pazar payına sahip olduğu göz önüne alındığında, işlem sonrasında rakip yol yapım ve diğer yüzey işleme ekipmanları (asfalt makineleri) ve ayrıştırma makineleri üreticilerinin dizel motorlara bir başka deyişle girdiye erişimini kısıtlama imkanının bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (14) Müşteri kısıtlaması bakımından yapılacak değerlendirmelerde ise yol yapım ve diğer yüzey işleme ekipmanları (asfalt makineleri) ve ayrıştırma makineleri pazarında WIRTGEN HOLDING'e ait şirketlerin pazardaki konumunun üst pazarda yer alan dizel motor üreticilerinin müşteri tabanına erişimini kısıtlamaya imkan verip vermediği incelenmelidir. Bu incelemede üst pazardaki mevcut ve potansiyel rakiplerin alt pazarda ürünlerini satabilecekleri yeterli alternatiflerin bulunup bulunmadığı araştırılmalıdır. Kılavuz'un 62. paragrafında, müşteri kısıtlamasının rekabet bakımından bir endişe yarattığının kabul edilebilmesi için söz konusu dikey birleşmenin tarafı olan alt pazar biriminin önemli bir müşteri olması ve alt pazarda ciddi pazar gücüne sahip olması gerektiği belirtilmektedir. WIRTGEN GROUP'un ayrıştırma makineleri pazarında Türkiye'deki pazar payı %(.....)'lere ulaşmakla birlikte, bu pazardaki diğer büyük oyuncu olan (.....)'in pazar payı %(.....)'ları bulmaktadır. Yol yapım ve diğer yüzey işleme ekipmanı pazarında WIRTGEN GROUP Türkiye'de yaklaşık %(.....) oranında bir pazar payına sahipken, pazarda aralarında (.....)'in da bulunduğu diğer büyük rakiplerinin pazar payları %(.....), %(.....) ve %(.....)'dir. Dolayısıyla, WITGEN GROUP alt pazarda müşteri kısıtlamasına yol açacak ciddi bir pazar gücüne sahip değildir.

- (15) Öte yandan, pazarın küresel niteliği ve alt pazardaki oyuncuların çeşitliliği de yapılacak değerlendirme bakımından ayrıca önem taşımaktadır. İlk olarak, bahse konu makineler genellikle tek bir üretim tesisinde üretilip dünyanın diğer bölgelerine bu tesislerden ulaştırılmaktadır. Bir başka deyişle söz konusu makinelerin üretimi bakımından pazarın Türkiye'den daha geniş bir biçimde tanımlanması da mümkündür. Nitekim Bildirim Formunda, söz konusu inşaat makineleri pazarlarında, pazarın küresel ölçekte tanımlanabileceği, zira pazardaki oyuncuların Caterpillar, Komatsu, Liebherr ve Volvo gibi küresel ölçekte faaliyet gösteren teşebbüsler olduğu, yoğun bir sermaye gerektirmesi nedeniyle bahse konu makinelerin diğer pazarlara ihraç etmek amacıyla sınırlı sayıdaki fabrikalarda gerçekleştirildiği ifade edilmektedir. Bildirim konusu dosya kapsamında devre konu WIRTGEN HOLDING şirketlerinin Türkiye'de herhangi bir üretim faaliyeti bulunmamakta, bu şirketler üretimlerini Almanya ve Hindistan'daki fabrikalarda gerçekleştirmektedirler. Türkiye pazarına ise söz konusu fabrikalarda üretilen makineler Almanya'da yerleşik şirketler veya WIRTGEN Türkiye vasıtasıyla pazarlanmaktadır. İncelenen dosya kapsamında ortaya çıkan dikey örtüşmenin dizel motorların sıkıştırıcılar, kırıcılar, ayrıştırıcılar ve yol yapım ekipmanının üretiminde kullanılıyor olmasından kaynaklanması sebebiyle, dosya kapsamında tarafların küresel pazardaki konumlarının değerlendirilmesi daha uygun olacaktır. WIRTGEN GROUP'un asfalt makineleri pazarında birleşme öncesi dünyadaki pazar payı %(.....) ve ayrıştırıcılar pazarında birleşme öncesi dünyadaki pazar payı %(.....)'tür. İşlem taraflarının dünya pazar paylarının ise Türkiye'deki paylarından çok daha küçük olduğu, dolayısıyla işlemin müşteri kısıtlamasına yol açmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.
- (16) Dosya kapsamında işlemin pazar kapamaya yol açıp açmadığının değerlendirilmesinde önem arz eden diğer husus ise dizel motor üreticilerinin farklı alanlarda kullanılan çeşitli makineler için üretim yapmalarıdır. Motor üreticileri sadece bahsi geçen makineler için değil tarım, inşaat, madencilik alanlarında kullanılan pek çok farklı makine için motor üretimi gerçekleştirmekte, dolayısıyla müşteri tabanları dosya kapsamında incelenen makine pazarlarından daha geniş bir pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerden oluşmaktadır. Bu husus ise, DEERE'nin dizel motoru üretimi alanındaki rakiplerinin çeşitli pazarlarda satış yapabilecekleri pek çok alternatif müşterinin varlığına işaret etmekte ve işlem sonrasında müşteri kısıtlaması yoluyla rekabetin engellenmesinin söz konusu olmayacağı yönündeki tespitleri kuvvetlendirmektedir.
- (17) Yukarıda sunulan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde; bildirim konusu işlem sonucunda Türkiye'de etkilenen pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak ölçüde hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.